

**Załącznik nr 2 do ogłoszenia konkursu dla podmiotów leczniczych na
wybór realizatorów świadczeń opieki zdrowotnej w ramach Gminnego
Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie terapii uzależnień w roku 2015**

Standardy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

(kod resortowy: 1740, 1744)

Zadania podstawowe:

- a) diagnozowanie zaburzeń spowodowanych:
 - używaniem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych
 - zaburzeniami nawyków i popędów (impulsów)
- b) diagnozowanie zaburzeń występujących u członków rodzin:
 - osób używających alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych
 - osób z zaburzeniami nawyków i popędów (impulsów)
- c) realizacja programów korekcyjnych dla osób pijących ryzykownie i szkodliwie
- d) realizacja programów psychoterapii dla:
 - osób uzależnionych od alkoholu
 - osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych
 - członków rodzin dotkniętych następstwami używania alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych
 - członków rodzin osób z zaburzeniami nawyków i popędów (impulsów)
- e) udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla:
 - osób uzależnionych od alkoholu
 - osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych
 - członków rodzin dotkniętych następstwami używania alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych
 - członków rodzin osób z zaburzeniami nawyków i popędów (impulsów)
- f) prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin dotkniętych następstwami używania alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych

Zadania rozszerzone:

Leczenie osób z zaburzeniami nawyków i popędów (impulsów):

- g) realizacja programów korekcyjnych
- h) realizacja programów psychoterapii
- i) udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych

Okres leczenia:

- dla osób uzależnionych: 18 – 24 miesiące
- dla członków rodzin: 12 – 24 miesiące
- dla osób pijących ryzykownie i szkodliwie: 6 - 8 tygodni

Jednostki chorobowe rozpoznawane i leczone:

Postępowanie diagnostyczne: F10 – F19, F 41, F 43, F45, F48, F60, F63, Z03, Z81.1, Z81.2, Z81.3	Jednostki leczone: F 10.1, F 10.2, F 10.30 F 19.1, F 19.2, F 19.30 F 63.0, F 63.8 Członkowie rodzin F41,F 43, F45, F48, F60,Z81.1, Z81.2, Z81.3
---	--

Procedury:

Diagnostyka, psychoterapia (indywidualna i grupowa), farmakoterapia, sesja wsparcia psychospołecznego, sesja rodzinna, terapia rodzin, działania konsultacyjno-edukacyjne, poradnictwo, badania psychologiczne, prowadzenie dokumentacji.

Dostępne świadczenia	Pracownicy realizujący	Przeciętny czas realizacji (w min.)
<u>Świadczenia wstępne</u>	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji	45

Badanie lekarskie	<u>albo</u> inny lekarz	
Diagnozowanie uzależnienia	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <u>albo</u> specjalista psychoterapii uzależnień <u>albo</u> specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji	45
Diagnoza problemowa	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog	2 sesje po 45
Świadczenia wielokrotne Sesja psychoterapii indywidualnej	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia	do 50 sesji po 60 min. w roku
Sesja psychoterapii grupowej	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia	od 240 do 300 godz. w ciągu roku średni czas trwania sesji 120-180 min. (2-3 x 60 min.)
Sesja psychoedukacyjna i inne formy terapii grupowej	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> instruktor terapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog	minimum 120 (2 x 60)
Sesja psychoterapii rodzinnej	psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog po przeszkoleniu z zakresu systemowej terapii rodzin lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> specjalista psychoterapii uzależnień	ilość wg potrzeb, do 120 (2 x 60)
Sesja wsparcia psychospotecznego	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog <u>albo</u> specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <u>albo</u> inny lekarz	ilość wg potrzeb, do 120 (2 x 60)
Porada lekarska	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <u>albo</u> inny lekarz	wg potrzeb średni czas trwania porady: 20 min.
Porada instruktora terapii (nieobligatoryjna)	instruktor terapii uzależnień lub w trakcie szkolenia	wg potrzeb średni czas trwania porady: 30 min.
Porada terapeutyczna	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog	wg potrzeb średni czas trwania porady: 20 min.
Maraton terapeutyczny (nieobligatoryjnie)	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <u>albo</u> psycholog <u>albo</u> psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia (1 członek zespołu na 6 pacjentów)	wg potrzeb czas trwania maratonu: 2 do 3 dni, do 8 godz. dziennie sesji psychoterapii grupowej

Turnusy rehabilitacyjne ¹ (nieobligatoryjnie) poza miejscem udzielania świadczeń zdrowotnych	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> instruktor terapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psycholog (1 członek zespołu na 12 pacjentów)	wg potrzeb czas trwania turnusu: do 14 dni – min. 6 godz. dziennie zorganizowanych zajęć terapeutycznych
Dostęp do: Interwencji pracownika socjalnego, czynności pielęgniarskich badań psychologicznych badań dodatkowych.		wg potrzeb

Pracownicy:

Stanowisko	Kwalifikacje	Wskazany wymiar zatrudnienia (w etatach)
Kierownik	specjalista psychoterapii uzależnień	1 etat dla poradni funkcjonujących samodzielnie
Lekarz ²	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji lub inny lekarz	dopuszcza się niepełny wymiar zatrudnienia
Specjalista psychoterapii uzależnień	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia	minimum 1 etat
Psycholog	psycholog lub specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji	dopuszcza się niepełny wymiar zatrudnienia
Instruktor terapii uzależnień	instruktor terapii uzależnień lub w trakcie szkolenia	minimum ½ etatu ³
Sekretarka medyczna/rejestratorka/pielęgniarka	odbyte szkolenie wewnętrzne z zakresu kontaktu z pacjentem uzależnionym i jego rodziną	wg potrzeb

Pomieszczenia do realizacji psychoterapii indywidualnej i grupowej:

Rodzaj	Uwagi
Gabinety psychoterapii indywidualnej	co najmniej 1 na 2 terapeutów
Sala do psychoterapii grupowej	co najmniej 1

¹ Turnusy rehabilitacyjne opisane według osobnego standardu

² Dopuszcza się zatrudnienie lekarza innego niż specjalista w dziedzinie psychiatrii w wymiarze do 50% czasu pracy specjalisty w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji

³ Dopuszcza się możliwość zamiany etatu instruktora terapii uzależnień na etat specjalisty psychoterapii uzależnień

**Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży
od 13 r.ż. do 18 r.ż. (z możliwością przedłużenia) i ich rodzin**

Podstawowe zadania:

- a) diagnozowanie zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych oraz zaburzeń nawyków i popędów (impulsów)
- b) diagnozowanie zaburzeń występujących w rodzinie, a mających wpływ na używanie alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych oraz występowanie zaburzeń nawyków i popędów (impulsów) u dzieci i młodzieży
- c) realizacja programów wczesnej interwencji dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami
- d) realizacja programów psychoterapii uzależnień
- e) udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dzieciom i młodzieży używającej alkoholu i/lub substancji psychoaktywnych oraz przejawiającej objawy zaburzenia nawyków i popędów (impulsów)
- f) prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin dzieci i młodzieży używającej alkoholu i/lub substancji psychoaktywnych oraz przejawiającej objawy zaburzenia nawyków i popędów (impulsów)

Zadania rozszerzone:

- g) diagnozowanie zaburzeń występujących w rodzinie dzieci i młodzieży używających alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych oraz dzieci i młodzieży demonstrujących objawy zaburzeń nawyków i popędów (impulsów),
- h) realizacja programów psychoterapii zaburzeń występujących w rodzinie, a mających wpływ na używanie alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych oraz występowanie zaburzeń nawyków i popędów (impulsów),

Okres leczenia:

- a. dla osób uzależnionych: 18 – 24 miesięcy,
- b. dla osób używających szkodliwie: 12 - 18 miesięcy
- c. dla członków rodzin: 12 – 24 miesięcy,
- d. realizacja programów psychoterapii zaburzeń występujących w rodzinie mających wpływ na nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu 12-24 miesięcy.

Jednostki chorobowe rozpoznawane i leczone:

Postępowanie diagnostyczne: F10 – F19, F 40 – F50, F60 – F69, F80 – F99, Z03.2, Z61,Z62, Z63, Z 81.	Jednostki leczone: F 1.x.1 – F1.x.2 F41, F 43, F 63.0, F 63.8, Z81.1, Z81.2. ,Z81.3
---	---

Procedury:

diagnostyka zaburzeń psychicznych i zachowania spowodowanych używaniem alkoholu i/lub substancji psychoaktywnych oraz zaburzeń nawyków i popędów (impulsów), diagnostyka zaburzeń psychicznych i zachowania u członków ich rodzin, farmakoterapia, psychoterapia (indywidualna i grupowa), sesja wsparcia psychospołecznego, sesja rodzinna, terapia rodzin, działania konsultacyjno-edukacyjne, poradnictwo, badania psychologiczne, prowadzenie dokumentacji.

Dostępne świadczenia	Pracownicy realizujący	Przeciętny czas realizacji (w min.)
<u>Świadczenia wstępne</u> Badanie lekarskie	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji	45
Diagnozowanie zaburzeń wynikających z używania alkoholu i/ lub substancji psychoaktywnych oraz zaburzeń nawyków i popędów (impulsów)	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista psychoterapii uzależnień <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji	45
Diagnozowanie innych zaburzeń psychicznych i zachowania	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie	45

	specjalizacji	
Diagnoza problemowa	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog	2 x45
Badania psychologiczne	specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji lub psycholog	4 x45
Świadczenia wielokrotne Sesja psychoterapii indywidualnej	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia	60 do 50 sesji w roku
Psychoterapia grupowa	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia	średni czas trwania sesji (3 x 60) od 240 do 300 godz. w ciągu roku
Psychoterapia rodzinna	psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psycholog po przeszkoleniu z zakresu systemowej terapii rodzin lub w trakcie szkolenia	średni czas trwania sesji (2 x 60) od 6 do 12 sesji w ciągu roku
Sesja rodzinna	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia	wg potrzeb (2 x 60)
Sesja wsparcia psychospołecznego	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psycholog <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji	wg potrzeb (2 x 60)
Porada lekarska	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji, <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji	wg potrzeb
Inne porady / konsultacje	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psycholog	wg potrzeb 30
Działania konsultacyjno- edukacyjne dla rodzin	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia <i>albo</i> psycholog lub specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji	wg potrzeb 60
Turnusy rehabilitacyjne (poza miejscem udzielania świadczeń zdrowotnych)	zespół terapeutyczny (1 członek zespołu na 6 pacjentów)	wg potrzeb Czas trwania turnusu: do 14 dni – min. 6 godz. dziennie zorganizowanych zajęć terapeutycznych
Dostęp do:		wg potrzeb

Interwencji pracownika socjalnego i badań dodatkowych.	
--	--

Pracownicy:

Stanowisko	Kwalifikacje	Wskazany wymiar zatrudnienia (w etatach)
Kierownik	specjalista psychoterapii uzależnień	dla poradni funkcjonujących samodzielnie – 1
Lekarz	specjalista w dziedzinie psychiatrii lub w trakcie specjalizacji <i>albo</i> specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub w trakcie specjalizacji	dopuszcza się niepełny wymiar zatrudnienia
Psycholog	psycholog lub specjalista w dziedzinie psychologii klinicznej lub w trakcie specjalizacji	dopuszcza się niepełny wymiar zatrudnienia
Specjalista psychoterapii uzależnień	specjalista psychoterapii uzależnień lub w trakcie szkolenia	minimum 2
Psychoterapeuta	psychoterapeuta lub w trakcie szkolenia	dopuszcza się niepełny wymiar zatrudnienia

Pomieszczenia do realizacji psychoterapii indywidualnej i grupowej:

Rodzaj	Uwagi
Gabinety psychoterapii indywidualnej	co najmniej 1 na 2 terapeutów
Sala do psychoterapii grupowej	co najmniej 1